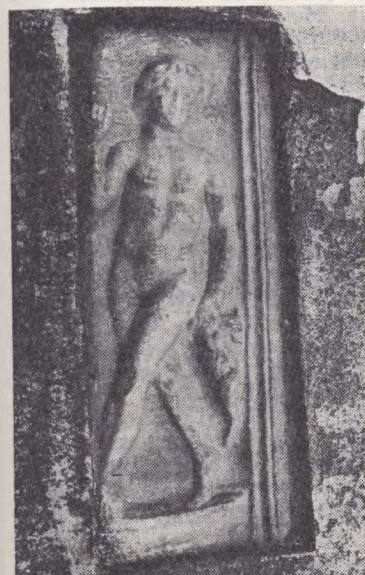

Sl. 134—137 Spodnja Polskava, rimski marmorni spomeniki, vzdani v župno cerkev in župnišče

Fig. 134—137 Spodnja Polskava, The Roman marble monuments, built-in the parish-church and in the vicarage

pogostejših med keramičnimi izdelki smo našli tudi glavo terakote in oljenko, ki kaže boj med vojakoma. Od bronastih določljivih predmetov so bile bronaste igle in dva slabo ohranjena novca, eden najbrž Gordianov. Številni so bili tudi fragmenti koščenih igel — lasnic. Našli smo tudi koščeno ploščico, na vogalih okrašeno z vrezanimi krogi, ki je na sredini preluknjana, ter fragmente železne sekire in žrmlje. Gradivo je v preparaciji.

Pri nadzoru izkopišča za gradnjo stanov. stavbe na delu **parc. št. 1153/3**, k. o. Hajdina, smo 1976 odkrili gradbene ostaline: zidove iz oblic, tla iz estriha na podlagi iz tlakovcev $20 \times 20 \times 5$ cm, del kopalne kadi, ki je bila znotraj obložena s 15 cm db. estrihom in odtočnim kanalom s tegulami na dnu za domačo rabo,

fragm. terrae sigillate, žrnelj, koščenih in bronastih igel in dva Trajanova (?) novca, ki sta dokaj slabo ohranjena. — B. J.

SPODNJA POLSKAVA. Pri obnavljanju zahodne fasade župne cerkve so ob njenem jz. vogalu 3,85 m nad tlemi l. 1975 odkrili pod ometom 25×44 cm velik kos marmornega nagrobnika, ki je potem ostal nezakrit. Ohranjen je del površine nad napisnim poljem, z reliefi oprsij pokojnikov; na odlomku 15×13 centimetrov je velika glava moške osebe (sl. 134): lasje so dobro ohranjeni, obraz je okrušen, brada manjka. Ob glavi je relief odprte knjige, nad reliefnim poljem pa del profiliranega roba. Kamen je spodaj ravno, na drugih straneh pa polkrožno odlomljen oz. pozneje oklesan.

Sl. 138 Staje pri Igu, odlomek rimskega nagrobnika — stele

Fig. 138 Staje near Ig, A part of a Roman tombstone — stella

To je četrti rimski marmorni spomenik na cerkvi in župnišču v Sp. Polskavi. (AKJ — Rogatec [1939] 48.) Vir teh kamnov ni razjasnjen; možne smeri iskanja pa nakazujejo ledinsko ime Gomile na sv. strani vasi, dozdevne gomile v smeri proti Pragerskemu (VS 17-19, 1974, 175 ss) ter gomile ob rimski cesti v Veleniku, kjer so v bližini našli na pol obdelane marmorne kamne. — S. P.

STAJE PRI IGU. Franc Lenarčič, p. d. Klančar, je v letih 1967—1969 našel pri podiranju stare hiše **Staje št. 6** odlomek rimskega nagrobnika — stele; spomenik je izruval iz temelja jz. dvorišnega zidu, blizu j. vogala stare hiše, vzdian je bil 0,50 m pod površjem. Zaradi prenapornega dela se F. Lenarčič ostalih kamnov v temeljih ni dotaknil; vse skupaj je zasul in zemljišče zravnal. F. Lenarčič domneva, da je v ohranjenem delu temeljev stare hiše še precej podobnih starih spomenikov. Temelji stare hiše so ohranjeni le še na prostoru približno 9×9 m na njeni jv. strani, v smeri proti glavni cesti Studenec (Ig)—Staje; sz. del stare hiše so spremenili v garaže. Drugotno najdišče odlomka rimskega nagrobnika kaže zdaj povsem zravnano in s travo poraslo površino ter ni ogroženo (parc. št. 1927/1 — hiša, k. o. Studenec — Ig; lastnika Franc in Albina Lenarčič, roj. Šteblaj, Staje 6).

Opis nagrobnika (sl. 138). Odlomek je iz sivega apnenca; sprednja ploskev je močno izlizana; ohranjen je zg. del nagrobnika, verjetno d. polovica. V polkrožni plitvi vdolbini je na d. moško doprsje; na njegovi l. je dobra tretjina ohranjenega drugega doprsja, verjetno

ženskega; tik pod svodom vdolbine je med doprsjem rozeta; verjetno manjkata še eno doprsje in ena rozeta. Na d. robu sprednje ploskve nagrobnika je zunaj polkrožne vdolbine upodobljen delfin, ki ima glavo obrnjeno navzdol; pod delfinom je polmesec, s krakoma obrnjen navzgor. Na zg. str. ploskvi je približno na prvotni sredini nagrobnika jamica z žlebičem; železna spojka, zalita s svinčcem, se ni ohranila. Površji zg. in d. str. ploskve sta grobo obdelani; zadnja ploskev odlomka nagrobnika je povsem neobdelana. Ohranjeni del nagrobnika ima sledove odloma na sp. in l. strani; napisno polje je bilo na odlomljenem delu nagrobnika. Mere: ohranjena dl. 0,48 m, ohranjena vi. 0,29 m na d. strani, 0,36 m na l. strani, db. 0,25 m, gl. jamice za spojko 0,14 m, gl. žlebiča 0,005—0,01 m. Z denarno podporo MMLj, je bil leta 1973 odlomek rimskega nagrobnika odkupljen od lastnika in prepeljan v p. c. sv. Mihaela v Iški vasi. — D. V.

STARA OSELICA V POLJANSKI DO-LINI. V letih 1935—36 je Luka Debeljak, p. d. Jezeršek, iz Stare Oselice nad Trebijo našel pri oranju glinene vodovodne cevi na parc. št. 52, k. o. Stara Oselica, z ledinskim imenom »Na selišah«. Trasa vodovoda se še da slediti v večini dolžine in poteka s parc. št. 52 na parc. št. 53 in 59/1, kjer je bilo v severovzhodnem pobočju hriba Razbojnik zajetje. To je sedaj prekopano, da voda prosto odteka.

Ponovno so tam našli cevi, ki so pred let igradili pot do svoje domačije. Najdene cevi so podobne tistim iz Javorij, Kremenka in Škofje Loke, ki so jih dr. Kastelic, T. Knific in M. Slabe označili kot rimske.

Po izročilu je v bližini najdišča potekala »rimska cesta« pod Šancami proti »Rotovžu« v Podlanišču. To pot oziroma prehod pri Oselici naj bi zapirala zapora kot del sistema poznoantičnih zapor. (J. Sašel, *Claustra Alpium Iuliarum*, I. Fontes Ljubljana 1971, str. 8—9, 82.) Glej še: R. Brank, *Rimski vodovodi na Loškem*. Loški razgledi 20, 1973, 29—35. — R. B.

STOMAŽ PRI ŠTJAKU. V topografski akciji 1974 smo izvedeli za slučajno najdbo srebrnega denarija cesarja Tiberija (R. I. C. 3 — določitev dr. A. Jeločnika), ki so ga pred nekaj leti našli pri kopanju za garažo na parc. št. 389, k. o. Štjak. Hrani ga najditelj Franc Renery, Stomaž 10.